

10 rokov skúšania v Batizovciach

Ing. Štefan Rástocký
technický riaditeľ Fires s.r.o. Batizovce

Začiatkom februára 2003 uplynulo 10 rokov od vykonania prvej skúšky požiarnej odolnosti v skúšobnom zariadení vybudovanom na skúšky požiarnej odolnosti požiarnych uzáverov v Batizovciach. Firma odvtedy prešla množstvom zmien a dnes je stabilnou organizáciou, ktorá ovplyvňuje smer a tempo vývoja v oblasti hodnotenia požiarnych vlastností stavebných výrobkov v regióne aj v celej Európe.

S myšlienkou postaviť v Batizovciach skúšobné zariadenie na skúšky požiarnej odolnosti zvislých stavebných konštrukcií prišiel Ing. Michal Gašper, skúsený vývojový pracovník firmy zaoberajúcej sa výrobou požiarnych uzáverov. Postavením tohto zariadenia sa mali znížiť náklady na vývoj nových výrobkov. Skúšobné zariadenie však bolo dokončené v čase rozdelenia spoločnej republiky Čechov a Slovákov a preto vznikla príležitosť využiť toto zariadenie aj na skúšky iných výrobkov a pre iných výrobcov. Priaznivé podmienky a nadšenie pracovníkov skúšobne umožnili, aby boli postupne splnené všetky predpoklady pre takúto činnosť. Postupne to bol vznik samostatnej firmy FIRES s.r.o., ktorá má v predmete podnikania už iba činnosti spojené so skúšaním a hodnotením výrobkov, akreditácia skúšobného laboratória, certifikačného orgánu a autorizácia organizácie. Fires s.r.o. dnes zamestnáva okolo 20 ľudí, z toho viac ako polovica vykonáva odborné činnosti spojené so skúšaním, klasifikáciou, certifikáciou výrobkov a inšpekciami vnútropodnikovej kontroly. Pracovníci firmy aktívne pracujú v národných, európskych alebo medzinárodných normalizačných komisiách a organizáciách, čo umožňuje využitie ich praktických skúseností a zároveň získanie najnovších informácií, ktoré okamžite uplatňujú pri plnení pracovných úloh.

Dôležité udalosti vo vývoji organizácie:

- 8. februára 1993 prvá skúška v novopostavenom skúšobnom laboratóriu (skúšobná komora umožňovala skúšky vzoriek maximálneho rozmeru 2 x 2 m, vzorky sa montovali priamo do skúšobnej komory, skúšobná komora (hlavne stropná konštrukcia) si vyžadovala opravy po každej skúške,

- jar 1994 prvá rekonštrukcia skúšobného zariadenia, zväčšenie maximálneho rozmeru vzoriek na 3 x 3 m, postavenie stropnej kľembovej konštrukcie čím sa podstatne zvýšila životnosť komory, postavenie koľajovej dráhy, montáž vzorky sa vykonávala mimo budovy laboratória a vzorka sa premiestňovala do skúšobného zariadenia v oceľovom ráme uloženom v špeciálnych vozíkoch po koľajniciach, nosná konštrukcia komory, systém montáže a premiestňovania vzoriek sa využíva dodnes,

- jeseň 1994 prvá prístavba, súčasťou budovy laboratória sa stali priestory, kde sa montovali vzorky do rámov, čo predstavovalo podstatné zvýšenie pohodlia pre pracovníkov, ktorí tieto činnosti vykonávali; bola postavená druhá koľaj a výhybka, ktoré slúžia dodnes,
- zima 1994 prvá veľká zákazka, séria skúšok pre firmu PROMAT, v tomto roku už laboratórium vydalo 63 protokolov o skúške (prípravu skúšok a spracovanie výsledkov riadil 1 technik na čiastočný úväzok),
- 1.2.1995 vznik FIRES s.r.o., začiatok etapy samostatného skúšobného laboratória bez majetkového prepojenia na výrobcu požiarnych uzáverov, firma začínala so 6 zamestnancami, z toho 2 robotníci a 1 účtovníčka,
- 1996 ukončenie procesu akreditácie skúšobného laboratória SNAS (vtedy ešte Slovenský národný akreditačný systém) a vydanie osvedčenia o akreditácii podľa normy EN 45 001,
- jar 1997 autorizácia organizácie ÚNMS (Úrad pre normalizáciu metrológiu a skúšobníctvo), Fires s.r.o. získava štatút štátnej skúšobne s číslom SKTC-122 a oprávnenie na výkon certifikácie a inšpekcie systémov kvality, vtedy ešte podľa zákona č.30 z roku 1968,
- jar 1997 rozšírenie skúšok požiarnej odolnosti aj na iné výrobky ako požiarne uzávery a steny, vybudovanie skúšobného zariadenia a prvé skúšky protipožiarnych klapiek do vzduchotechnických potrubí pre firmu IMOS ASEK Hamuliakovo a neskôr v tom istom roku pre firmu MANDÍK z Českej republiky,
- jeseň 1997 začiatok stavby druhej skúšobnej haly a priestorov pre riadenie skúšky a kancelárie,

- 1998 postavenie prototypu vodorovnej pece, ako prvé skúšky v tomto zariadení boli vykonané skúšky pórobetonových strešných panelov firmy HEBEL a protipožiarnych náterov na oceľové konštrukcie firmy Pregnant v.o.s. Košice,
- koniec roku 1998 autorizácia organizácie vtedy ešte MVVP SR (Ministerstvo výstavby a verejných prác SR), dnes MVRR SR (Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja), Fires s.r.o. získava oprávnenie na certifikáciu, inšpekcie a skúšanie stavebných výrobkov prevažne s požiarou odolnosťou,
- koniec roku 1999 dobudovanie skúšobnej komory na skúšky tesnosti dverí proti prieniku dymu,
- začiatok roku 2000 rozšírenie činnosti skúšobne o mechanické skúšky dverí,

- 2000 akreditácia certifikačného orgánu na výroby SNAS podľa normy EN 45 014,
- leto 2000, rozšírenie vykonávaných skúšok o skúšky horľavosti podľa STN 73 0862,
- jeseň 2000 akreditácia skúšobného laboratória vtedy ešte PCBC (Poľský národný akreditačný orgán dnes PCA) podľa EN 45 001, na skúšky požiarnej odolnosti a prvý krát aj na skúšky mechanických vlastností dverí,
- jeseň 2000 stavba komory na klimatizovanie veľkorozmerových vzoriek,
- jar 2001 oddelenie činnosti hodnotenia rozšírenej aplikácie výsledkov skúšok požiarnej odolnosti a klasifikácie stavebných výrobkov od skúšobného laboratória a vytvorenie samostatného inšpekčného orgánu,
- jar 2001 akreditácia skúšobného laboratória ČIA (Český institut pro akreditaci) podľa novej EN ISO 17 025 na skúšky požiarnej odolnosti, horľavosti a mechanických skúšok dverí,
- leto 2001 nový software na zber dát a postupná automatizácia skúšok požiarnej odolnosti, postavenie automatizovaného zariadenia na mechanické skúšky dverí (opakované otváranie a zatváranie),

- leto 2001 začiatok stavby administratívnych priestorov, ktoré budú znamenať zlepšenie pracovných podmienok pre technických zamestnancov organizácie a priblížením všetkých častí organizácie vzniknú ideálne podmienky pre vzájomnú komunikáciu,

- jeseň 2001 ukončenie prác na zavedení balíka prvých 12 ks európskych noriem na skúšanie požiarnej odolnosti stavebných výrobkov do sústavy slovenských technických noriem,

- jar 2002 rozšírenie činnosti skúšobného laboratória o skúšky odolnosti proti vlámaniu výplní stavebných otvorov podľa európskych noriem, rozšírenie akreditácie certifikačného orgánu na certifikáciu bezpečnostných dverí a iných uzáverov, začiatok prác na autorizácii NBÚ SR (Národný bezpečnostný úrad),

- jeseň 2002 rozšírenie činnosti skúšobného laboratória o fyzikálne skúšky dverí, okien a fasád (skúšky odolnosti proti zaťaženiu vetrom, tesnosti proti prieniku vody a škárovej prievzdušnosti), rozšírenie akreditácie skúšobného laboratória na tieto skúšky,

Organizácie v ktorých je Fires s.r.o. zastúpený:

- pozorovateľ v GNB SH02 – Fire (Skupina notifikovaných organizácií, horizontálna skupina č. 02 – požiarne vlastnosti) v oblasti Smernice európskej únie 89/106/EHS o stavebných výrobkoch,
- zastupovanie MVRR SR v FRG (Fire regulatory group – Skupina odborníkov na reguláciu stavebných výrobkov z hľadiska požiarnej vlastnosti), ktorá je pracovnou komisiou SCC (Standing committee for construction – Stály výbor pre stavebníctvo) Európskej komisie,
- člen EGOLF (European group of official laboratories for fire testing – Európska organizácia oficiálnych skúšobných laboratórií zameraných na skúšanie požiarnej vlastností výrobkov) od roku 2000 (predtým pozorovateľ od roku 1998),
- zastupovanie SÚTN (Slovenský ústav pre technickú normalizáciu) v európskej normalizačnej komisii CEN/TC 127 Požiarne bezpečnosť budov,

- zastupovanie SÚTN (Slovenský ústav pre technickú normalizáciu) v medzinárodnej normalizačnej komisii ISO/TC 92 Požiarna bezpečnosť (hlavne v subkomisiách SK1 Iniciácia a vznik požiaru, SK2 Oddeľovanie priestorov z hľadiska požiaru a SK4 Požiarna inžinierstvo),
- sekretariát subkomisie SK2 Skúšanie požiarnej odolnosti výrobkov, technicko-normalizačnej komisie TNK17 Bezpečnosť a ochrana pred požiarmi,
- členstvo v TNK17 Bezpečnosť a ochrana pred požiarmi a v TNK17 SK1 Požiarna bezpečnosť budov,
- členstvo v TNK 96 Otvorové výplne a ľahké obvodové plášte,

Ciele do budúcnosti:

- Notifikácia organizácie v európskom systéme po vstupe SR za členu EÚ (prípadne podpísaní protokolu PECA pre stavebné výrobky) a vydání harmonizovaných európskych technických špecifikácií,
- Zavedenie európskeho klasifikačného systému pre požiaru odolnosť a reakciu na oheň vrátane príslušných skúšobných noriem do sústavy slovenských technických noriem aj do praxe pri preukazovaní zhody stavebných výrobkov,
- Zavedenie rozšírenej aplikácie výsledkov skúšok požiarnej odolnosti a reakcie na oheň vrátane numerického modelovania týchto vlastností.